

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osztrák egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osztrák egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A szabadelvűpárt ellen.

Arad, deczember 7.

Ha valaki több mint két évtizeden át a hatalomvágy égető szomjával várja egy párt és kormányzat uralmának megdőlését; ha összes tehetségeit, befolyását, munkaképességét, előkelő társadalmi állását ez egész idő alatt kizárólag arra használta föl, hogy a magyar nemesség hagyományos nemzeti politikájának a kiegyezéssel uralomra jutott törvényhozó és végrehajtó organumait lejárássa és megbuktassa, csak hogy ő és a köréje gyűjtött hibeiből álló érdekcsoport helyükbe léphessen; ha e céljának elérhetősére úgy cserélte elveit, mint ruháit a változó időjárásban, szövetkezett egyaránt leplezett forradalmárokkal és nyílt reakciónáriusok- s klerikálisokkal, meghonosította a hazugságot a sajtóban, hogy megtévessze és megbontsa a szabadság- és a haza jóvoltáért lelkesülő liberális magyar közvélemény egységét; ha rendszeres aknamunkájával megosztotta a társadalmat, felidézte az osztályharcot, és egyes körök, családok, emberek egymással ellentétbe helyezése által lekötötte a kulturális haladás erőelemeit, melyek azelőtt együttműködésben érvényesültek; ha mindezt tette és teszi valaki egész életén át mostanig, a midőn végre az előtte gyűlölt, az utjában levő rezsim megdöntésére a szabadság és magyarság hagyományos ellenségei részéről hatalmas segítséget vár: képtelen dolog föltéte-

lezni róla, hogy minden erejét és igyekezetét arra ne fordítsa, miszerint a beállandó válságnak pillanatát céljainak megvalósítására föl ne használja.

Biztosak lehetünk tehát a felől, hogy Apponyi Albert gróf sem nézi ölbetett kezekkel a helyzet jelen alakulását, s a mit tegnap erre nézve itt teljesen autentikus forrásból közöltünk, az nem csak a tényállást konstatálja, hanem az akció közelebbi körülményeiről is elmondott egyet mást, a melyet a közel jövő bizonyára igazolni fog.

De hát nem is kell a jövő fejleményeire várnunk, hogy a szabadelvű párt megbontására és az Apponyi vezérlete alatt alakulandó új párt szervezésére irányuló mozgalomnak bizonyítékaira rámutassunk. Az Apponyisták balszárnyának organuma a klerikális „Magyarország”, mely legösszintébben képviseli Apponyi politikáját és annak utjait, következőket írja az új pártalakulásról, melyet még szerényen egyelőre fuziónak nevez:

A kormánypárti sajtó jól ismeri a párt tagjait, ha azokról feltételezi, hogy őket mint birkákat oda lehet vezetni, a hová Wekerle ur és társai akarják. Ugy akarják őket átszámolni darabszámra, a kiknek ők akarják.

Ez a törekvés azonban hajótörést szenved. A reformoknak elvi akadályja nincs. Az akadály éppen a miniszterek személyében rejlik. Ezt az akadályt tehát el kell háritani és a reformok keresztülvitelét a király bizalmának megnyerésével

biztosítani kell. Így gondolkodik ma már a szabadelvűpárt józan többsége és csupán néhány ekzaltált tezőr akarja a pártot Wekerle ur és társai érdekében a királyi harcra vinni.

Ez a törekvés azonban csufos kudarcot fog vallani. A párt nagy többsége nyugodt és biztos kormányzást kíván, nem személyi intrigákat, taktikázást és klikkuralmat. Ezért kívánják, hogy a 67-es alapon álló pártok között az egyesülést keresztül kell vinni. Ez az oka, hogy a szabadelvű pártban, minél tovább húzódik a válság, annál inkább erősödnek a fuzió törekvések. De a nemzeti párt ezekkel szemben igen tartózkodó állást foglal el. (lám, lám!) Ugy látszik, okultak a közigazgatási vitában s most addig ez a párt nem mozdul, a mig garanciákat nem kap arra, hogy komolyan veszik és honorálják is készségét a közjogi alap megmentési munkálataira.

Ez a párt és vezére — mint értesülünk — sem Wekerlével, sem Bánffyval sem Khuen-Héderváryval nem áll szóba addig, a mig ugy nem állítják fel előtte a kérdést, hogy felsőbb akaratból folyik a közjogi alapon álló pártok egyesülése. Ez igen természetes és azokkal a visszaélésekkel szemben, a melyeket ez a párt a szabadelvű regimében végig élvezett, méltánylandó álláspont, mert ez a párt nem akarja most kitenni magát olyan politikai blamagenak, minőben gróf Szapáry Gyula őt részesítette. A párt garanciákat követel tehát s ezek értékétől függ az akció.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Ragyogó szemekből.

Jaj! De káprázatos
Szemed ragyogása,
Sem ezen a földön,
Sem a másvilágon
Nincsen annak mása.

Lángolhat az égből
Mirjád csillagfénye,
Mit ér,
Ha elszáll jöttében,
Kioszlik röptében
Azok melegsége.

Csak czifrálokodás ez
Vén nap,
Égitetek apja!
Hisz a tüzet néked,
Csak az én angyalom
Szemefénye adja.

Csak czifrálokodás ez
Vén nap,
Én láttam sugarad
Elszállni — belőle:
Nyári verbfényt jött
Kölcsönkérni tőle!

Hrabovszky Lajos.

A becsületszóért.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Írta: Kosztka Mihály.

Bod Antal mikor maga elé tette a fényes csövével, már nem volt izgatott egy szemernyi sem. Pár percig magába mélyedt, mintha kissé kusza gondolatait rendezni akarná, majd lassu mozdulattal toll után nyult, s belé kezdett a levélbe.

— Deczember 8.

Kedves Kálmánom.

Meg fog lepni, hogy levelet írok neked, mikor ha mondani valóm volna, szóval is elmondhatnám a kávéházi törzsasztal mellett, vagy bizalmasabban akár saját otthonodban.

Meglepetésed indokolt, de az én levelem is, mert mikor te ezeket a sorokat olvasni fogod, akkorra én már igen csendes ember leszek, s nem többé a vig, mulatozásra kész fiu.

Nagyon jó barátok voltunk mi ugy-e, bizalmasak a végletekig s azért egyet mégsem tudtál az én életemből. Vannak egyes dolgok — hiszen érteni fogod — melyeket a becsület még a legjobb, legönzetlenebb barát előtt elhallgatni parancsol. Hanem most már szabad szólanom, a halál sok mindent felold.

Belékezek hát az én szerencsétlen történetembe, legalább egy tudja, miért is kellett nekem itt hagyni ezt a gyönyörű világot.

Emlékezhetsz — sokszor meséltem róla — hogy a tavalyi farsangon éppen huszonhat bálát

táncoltam keresztül. Bár sohse tanítottak volna táncolni, ugy nem tobzoltam volna azt a tavalyi bálakat, különösen a huszonhatodikat nem...

Már a farsang vége felé járt, mikor a huszárak új ezredet kaptak: Haller Gézát.

Magas, osontos, gyérhaju ember volt, különben pedig nagyon szigorú katona.

A „csolnakosok bálja”-n mutatta be először feleségét a mi intelligenciánkknak. Milyen riadalmat okozott megjelenése azzal a gyönyörű asszonnyal közöttünk.

Sose láttam talán még olyan szép, kívánatos teremést. Mikor az ezredes karján ingó léptekkel, mely oly bájosan tette egész járását, belépett a csillámos táncsterembe, a néma bámulat látszott minden arcon.

Az alispán ment eléje, s nem sokára megismerve hölgyeink kremjét, vidáman s szellemesen csevegett mindnyájokkal, mig az ezredes, mintha csak testőre lett volna, szuró tekintetével kiméletlenül méregette a tánczó had frakkos urait, s átható nézéssel bírálgatta szeme pillantásával a hölgyeket.

Én attól a pillanattól kezdve, hogy ez a bámulatosan szép asszony bejött, nem tudtam levenni róla a szememet. Szinte erőszakosan akartam elfordítani róla fejemet, de éreztem, hogy már is sokkal hatalmasabb az ő ereje felettem, mintsem arczára tapasztott nézése elvonni tudnám onnan.

A megnyitó keringő első akkordjai felhangzottak. Épen ekkor lépett mellém Araczk

BELFÖLD.

A „Magyarország” az ő mai számában tehát épen úgy „értesült” a hogyan a mi levelezőnk tegnap írta; mert ezek az értesülések egységesen vannak föltálva a nagy közönségnek. A nemzeti párt *garanciákat* követel, de itt már nem az ő programja keresztül vitelére, hanem arra, hogy *nem ültetik* őket többé úgy föl, mint a hogyan Szapáry tette.

Ime, tehát Szapáry már felültette egyszer Apponyiékat! Bizony nem rosszakaratulag tette. A miképen Szapáry bevitte a szabadelvűpártba az ő személyes konzervatív és mágnás hiveit és a puroszoikat, úgy akarta ő egészen jóhiszeműleg Apponyi és társait a liberális párt kebelébe csempészni, hogy a jövevényekkel a párt szabadelvű és függetlenebb részét nélkülözhesse, sőt a pártból is kiszoríthassa. Szapáry gróf már akkor föl akarta robbantani a szabadelvű pártot, a melyből aztán hiveivel együtt kidobták.

De mindennél érdekesebb, hogy a „párt és vezére” többé már sem *Wekerle*, sem *Bánfi* sem *Khuen-Héderváryval* nem áll szóba; ő már nem a parlamenti pártok vezérférfiainak bizalmából, hanem *fel-sőbb akaratból* vállal tárczát; ő már nem parlamenti kormányzásra, hanem *rendcsinálásra* vállalkozik; ő addig nem mozdul, amíg nem *honorálják készségét a közjogi alap megmentési munkálataira*.

Tegnapi közleményünkben ki volt fejtve, hogy az új pártnak „*alkotmány-pártnak*” kell hivatnia, hogy ezzel is dokumentáltassék, miként Apponyi az *alkotmányt megmentette*. A klerikális laibzurnál ma már azt írja, hogy Apponyi magát a közjogi alap megmentéseért honoráltatni akarja, addig szóba sem áll.

Apponyi Albert gróf tehát várja felülről, a meghívást és a honoráriumot; ezt ha megkapja, nincs kétsége róla, hogy a szabadelvű pártnak többsége követni fogja.

Apponyi számításai nagyon jól vannak kigondolva, csupán két körülmény folytán fognak megbukni: t. i., hogy a király *ezt a politikust* nem fogja sem meghívni, sem honorálni, sem a szabadelvű párt *ezt a vezért* követni.

Bécsi hangok a magyarországi helyzetről. A Pol. Corr. budapesti jelentése konstataálja, hogy az egyházipolitikai javaslatok szentesítésének késedelmezése folytán a helyzet Budapesten mindinkább rosszabbodik. A helyzet veszélyes mozzanata főleg abban áll, hogy most már a liberális körökben gyökeret kezd verni az a fölfogás, hogy illetéktelen befolyások játsszanak közbe, mit pedig loyális gondolkozással nem lehet föltételezni és a mit nem is szabad elhinni.

A Neue Freie Presse esti lapja írja: Budapesten úgy látszik állandó krízissé nőtte ki magát a helyzet, Andrássy Gyula gróf, a király oldala melletti miniszter tegnap este oda érkezett és már most a magyar minisztertanács fontos tanácskozásai veszik majd kezdetüket, a melyeknek tárgyát az indemnity megszavazása utáni elhatározások fogják képezni. Az ügyek olyan irányba fejlődtek, a mely már nem függ össze az egyházipolitikai törvények szentesítésével és azért is, a törvények esetleg időközben történő szentesítése már aligha lesz nevezetesen befolyással a viszonyok további fejlődésére.

Lesz-e fuzió?

— A helyzetről. —

Sokan úgy itélnek meg a helyzetet, hogy a netán bekövetkezendő kormányválsággal megjelenik a pártválság is — s hogy a különös helyzetből csak fuzióval lehet valami révparrtra jutni.

Ki csinálná valjon ezt a fuziót? A kinevezendő miniszterelnök? Mikor? Mielőtt megalakítaná a kabinetjét, vagy azután? Vagy talán maga a Budapestre érkező király vonná kezébe a kétes értékű föladatot s csak azután nevezné ki a kabinetet? a melyben már bent volna Apponyi, vagy a mint némely források (kik adnak valamit a szeméremre) rebesgetik, egyelőre nem Apponyi, hanem há dárdása, Horánszky.

Mind megannyi kérdés, melyeknek mindenikére csak az a felelet lehet: Chaosz, chaosz, még nagyobb chaosz. Szerintünk a fuzió merő lehetetlenség. Lehetetlenség pedig mindenekelőtt etikai szempontból.

Csak a legközelebbi nagy javaslatoknál lett nyilvánvalóvá, hogy minket — írja a „Pesti Hirlap” — a nemzeti párttól még valami egyéb is választ el a katonai akadémián kívül. S ez a „valami” mélyebb, szélesebb a

tordai hasadéknál. Az egyházipolitikai javaslatok harca magát a szabadelvű pártot is vegyelemeire bontotta, annál inkább kitűnt az ellentét köztünk és a nemzeti pártiak közt. Nem akarom magunkat dicsérni, őket kicsinyíteni. Eanél a témánál mellőzhető ez. De jelezni szükséges, hogy a két párt épen ebben a perczben a még végre nem hajtott egyházipolitikai javaslatokkal szemben úgy néz ki, mintha nem is egy éghajlat alatt nőtt volna föl s méltán meg volna sértve az etikai szempont, ha a következő reformjavaslatoknál úgy jelenne meg az ország színe előtt, megalkudván egymás közt a hatalom fölött, mint egyöntetű párt. Valjon micsoda nevet venne föl? Nevezné magát mind a két párt szabadelvűnek? Megbirna-e egy ilyen hasugságot az ország türelme? Vagy nevezné magát mind a kettő nemzeti pártnak? Nemzeti pártnak — de hol venné hozzá a nemzeteit?

Most két becsületes párt van a közjogi alapon, mert mindenik becsületes, nemes és tiszta a maga párthivei szemében, de a hatalom átvételére megalkudott és egygyé lett párt teljesen tönkre tenné ennek a nemzetnek az összes morális hitét. Ilyen párt nem uralkodhatnék itt egy hónapig se s ha uralkodhatnék, még szomorubb volna, mintha nem uralkodhatnék.

Lehetséges-e, hogy a szabadelvű párti vezetők, a kik a diadalokat kivívták, ilyen folytatást szánjanak azoknak és belemenjenek ilyen tervbe?

Nem megyünk odáig a fejtegetésekben, hogy a mégis megtörténő fuzió bent az elhelyezkedésnél micsoda zavarokat okozna s milyen beláthatatlan kimenetelű következményekkel, sőt megrázkodtatásokkal járna az országra, melynek szerencséje volt egy negyed századon át a Lloyd termeiben székelő nagy kompakt párt, mely tudta mit akar ez és mennyit szabad akarnia s hol a személyi tekintetek és ambíciók mélyen alul pihentek, mint megszelidült fenevadak, föl nem rázatva nagyobb zavaró változások által.

Nem megyünk, mondom, odáig, mert az egész dolog nem juthat el most odáig.

Ha azonban a nemzeti párt vagy a pártion kívül állók vagy összesen vagy egyenkint támogatni akarnak a korszelemnek és az or-

Sándor az ezred legfiatalabb kapitánya, ki már tisztihelyettes korában kamarás volt, s csillogó szemekkel mondta:

— Te, ez aztá asszony.

És az ezredesnére mutatott. Nem szóltam rá semmit, csak a fejemmel bólintottam, Araczk ugyis beszélt helyzetem is.

— Ugye nem is helyett ha azt mondom neked, hogy főhadnagy koromban eljátszottam egyszer ezt a világ szépét.

Csodálkozó szemekkel néztem a kapitányra, ő megértette ugylátszott nézése, s indignálva mondta:

— Azt gondolod, be vagyok csipve, no most az egyszer tévedsz. Megittunk ugyan vagy harmincz tüveg pezsgőt, de voltunk is reá tizen, aztán meg egész délu án ittuk. Láthatod hát, hogy egész józan vagyok.

Elmondom mindjárt, hogy történt az egész. Leültünk a nagy konzol tükör alá és Araczk belékezdett:

— Teöreök Géza bácskai nábobuál már a hetedik nap vadásztunk, mikor a vadászat befejeztére az öreg bálát rendezett kastélyában.

Hallerné — mert az ezredesné Teöreök Géza leánya — akkor tizenhét éves volt, s én udvaroltam neki. A bálban egész supéig együtt táncoltunk jóformán minden táncot, supé alatt aztán becsalták engem az ivó szobába, hol jó bácskai szokás szerint „bratyzisni” kezdünk. Na hát ennek a bratyzásnak az lett a vége, hogy én kegyetlen jó kedvet kaptam és bolondot tettem.

Felállottam a kompániában és azt kérdeztem a fiuktól.

— Mit gondoltok fiuk nem volna az bolondság, ha én elvinném a kis Teöreök Erzsit?

Ők persze nevettek ezen a naiv kérdésen és ittak tovább, hanem bennem a bolondos jókedv már irtózatossan ágaskodott és azt mondtam.

— Ide hallgassatok fiuk. Kiszámolom a mentem gombjain, hogy elvegyem Erzsikét, vagy se.

A tiszték jobbra-balra döltek a kaczagástól, mikor én kezdtem számolni:

— Elvegyem, ne vegyem, elvegyem, ne vegyem.

Utoljára is az jött ki: elvegyem.

Tragikomikus páthozszal kiáltottam fel.

— Végem van urak, meg kell házasodnom. Tudod Anti fenomenális heczoz támadt erre, csak Haller Géza őrnagy komolyodott el, pár percz mulva ott is hagyott bennünket. De ki törődött akkor velem, pedig jó lett volna gondolni velem kisé.

Mikor a supének vége volt s a ozigány kezdte a szünóra utáni első, a szerelmesek csárdását, én úgy, gőzös fejjel mentem Teöreök Erzsirt.

Komoly volt, mikor meghajtottam magam előtte, hogy a táncba vigyem. Megbiczczen-tette fejét, s bementünk a terembe.

Eleinte szótlannul jártuk. Hogy ő miről gondolkozott, nem tudom, de én azt gondoltam: nem is volna valami nagy bolondság ezt a gyönyörű leányt elvinni a tenger pénzével. Azt mondtam neki:

— Erzsike, tudja miről gondolkoztam én most.

A leány reám nézett nagy kék szemével és renegeő hangon azt felelte:

— Tudom. Azt gondolta, hogy elkövesse-e csakugyan azt a bolondságot, a mit az előbb ott benn boros fejjel kieszelt. Csodálatos ember maga, ki jövendő életéről tanácsot a mente gombjaitól kér. Kérem, ha ezt gondolta, úgy el se mondja, mert furcsát találnék mondani rá.

Elsápadtam és Hallerre gondoltam. No és most vége az én mesémnek. Haller elfogadta a kihívásom, megverekeztünk, kapott egyet az arczára és ezzel vége lett mindennek.

Haller különben kárpoztlásért azért a vágásért a szép Erzsi kezét kapta. — No mit szólás ehhez a bolond dologhoz. Két éve ennek, azóta Haller ezredes én meg kapitány lettem.

Elhallgatott, majd hirtelen azután azt mondta:

— Te, ha akarsz bemutatlak az ezredesnének, mert azóta valahogyan kibékültünk.

Elfogadtam Araczk ajánlatát és bemutakoztam a szép ezredesnének. Persze aztán sokat mulattunk együtt.

A farsang tizenkilencedik bálján történt ez és attól a báljától kezdve egy mámoros korszakot éltem. Bolondulásig szerelmes lettem az ezredesnébe.

A daczos Teöreök Erzsi, mint Haller Gézáné engedékenyebb lett és mi megértettük egymást. Olyan boldogság volt ez jó Kálmánnom, a minőt csak a mesékben lehet feltalálni.

mellett folytak be, a folyó ügyek között sem akadt említésreméltó.

Tudósításunk itt következik:

— A megyénél. —

Az ülést kevéssel kilencz óra után nyitotta meg F á b i á n László főispán. Jelen voltak a bizottsági tagok közül: Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán, Bohus István Bánhidyi Antal br., V á s á r h e l y i Béla, Nachtnébel Ödön, Takácsy Sándor dr., Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Krausz József pénzügyi igazgató, P e c s k á n Sándor árvaszéki h. elnök, P á l f y J ó z s e f kir. főmérnök, Issekutz Károly megyei főorvos, S w o ó b Aurél tiszti főügyész, M é s z á r o s Tivadar alügyész, D á n i e l Gergely, B a r k a s y Kálmán, Dálnoki Nagy Lajos főjegyző, Baross Ferencz dr., L e n g y e l Sándor dr. jegyzők, E d e s Elemér közigazgatási gyakornok.

Szathmáry Gyula alispáni jelentését a mult hórol tudomásul vették.

Krausz József pénzügyigazgató jelentése szerint befolyt a mult hóban egyenes adóban 231855 frt 90 kr, hadmentességi díjakban pedig 12502 frt 28 kr. A jelen összegeket összehasonlítva a mult év hason havával egyenes adónál 26666 frt 30 kr. kevesbbet mutatkozik, hadmentességi díjaknál pedig 4417 frt 60 kr. kevesbbet.

P e c s k á n Sándor árvaszéki h. elnök jelentését az árvaügyekről, valamint S w o ó b Aurél tiszti főügyész jelentését a tiszti ügyészség működéséről tudomásul vették.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelenté, hogy Z a r á n d községben létesítendő állami népiskola érdekében, E d e l s h e i m Gyulai Lipót br. nagybirtokos részéről tett ajánlatot a közoktatásügyi miniszter elfogadta és az iskola létesítése tárgyában szükséges további intézkedéseket elrendelte.

A m. kir. pénzügyminiszter a g y o r o k i csángó telepen létesítendő állami népiskola és gyermekmenedékház építési költségeit kiutalványozta 3486 frt 87 krnyi összegben. Az építkezési munkálatok már foganatba vétettek.

Issekutz Károly megyei főorvos a megye közegészségügyi állapotáról a mult hóban a következőkben tesz jelentést: A közegészségviszonyok a difteritisz terjedése folytán rosszabbodtak. A meghaltak száma az előző havi halálozások számához képest 57-el szaporodott. Orvosrendőrileg megvizsgáltatott 56 egyén és 11 holttest, ebből egy bonczolás volt.

P á l f y József kir. főmérnök jelentése

ket, megöl vele, férjemről pedig már lemondtam az araszok, nem lesz ki számon kérje szavát. Választ rögtön. Szerelmében bizó és önért remegő Erzsije."

Megtántorodtam, hát szabad élnem, s enyém lesz a szerelmes, édes asszony is. Két kezem közé fogtam tejem, úgy zakatolt benne valami. Mikor kissé csillapultam, akkor ébredtem csak öntudatra: hát a becsület szó.

Zavaros képek támadtak lelkemben. Láttam az ezredes halottsáppadt arcát, kiterítve koporsóba, erőszakosan kiáltottam fel.

— Hisz örültség lenne agyonlőni magamat.

Reá mindjárt hallottam a még élő ezredes hangját:

— ... Demeterházi Bod Antal és Haller Géza ezredes becsületére mondott szavát meg is fogja tartani ...

Egész nyugodt lettem. Itt nincs mit habozni: a becsületszót mit az élőnek adunk, nem tagadhatjuk meg a halottól.

Ime ez az én szomorú titkom. Nem tudja senki csak te, meg az az asszony a férje zavaros, lázas szavaiból. Én meg végére is jutottam annak, amit elmondani akartam; lehet, hogy az ezredes ekkorra már meghalt mire én revolver után nyulok, de demeterházi Bod Antal megtartja szavát.

Eg veled jó Kálmánom. Annak az asszonynak mond meg — irni neki nincs erőm — hogy nevével ajkamon haltam meg, de nem tehettem másként. Végre is becsület nélkül nem lehet élni. Igaz barátod:

Bod Antal.

Mielőtt letette a tollat, kirázta belőle a tintát, aztán a revolver után nyúlt...

szerint az állami közutakon a kavics beagyazás a tartalék garmadok kivételével, befejeztetett. A rendes utfenntartási munkálatok pontosan hajtottak végre, az utak állapota kielégítő. A törvényhatósági közutakon a felülvizsgált kavicsok legnagyobb része beagyaztatott; az utak állapota itt is kielégítő.

M é s z á r o s Tivadar kir. alügyész jelenté, hogy a megyei börtönökben a mult hóban letartóztatva volt összesen 125, még pedig 109 férfi és 16 nő. Jogérvényesen elítéltek 96 egyént, felebbezés alatt áll 8, vizsgálati fogságban 42 egyén van. — A mult havi rab munkák befolyt díja 90 kr.

— A városnál. —

Arad város közigazgatási bizottsága tegnap délután ülésezett F á b i á n László főispán elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak:

S a l a o z Gyula kir. tan. polgármester, I n s t i t ú r i s Kálmán, Krausz József, P á l f y József, Varjassy Árpád, P o s g a y Lajos dr., Varjassy József, V a r j a s s y Lajos, Vizer Péter, Schusztér Illés dr., Szalay Antal, M é s z á r o s Tivadar, Urbányi Béla, Perger János, Péterffy Antal, Marschall Lajos dr., Tarjányi Vilmos, Müller Károly, H á s z Sándor.

A polgármester havi jelentését, melyet közelebb egész terjedelmében adunk — tudomásul vették.

Krausz József pénzügyigazgató jelentette, hogy Arad város területén befolyt az elmúlt november hó folyamán egyenes adóban 85047 frt 70 kr, hadmentességi díjakban 513 frt 46 kr; a mult év hasonló havában befolyt egyenes adókban 78890 frt 90 kr. Tudomásul szolgált.

P o s g a y Lajos dr. városi főorvos a mult hó egészségügyi állapotáról tett részletes előterjesztést, melyet kivonatban közölni fogunk.

M é s z á r o s Tivadar alügyész jelenté, hogy az aradi központi togházban letartóztatva volt a mult hó folyamán 125 egyén és pedig 104 férfi, 16 nő; munkával foglalkozott 42 egyén.

U r b á n y i Béla jelenté, hogy a mult hóban befolyt az árvaszékhez a hátralékban maradtakkal együtt 356 ügydarab, ebből elintéztést nyert 331, hátralékban maradt 25. A gyámpénztár álladéka jelenleg 331,523 frt 99 kr. Az összeg különböző pénzintézeteknél van gyümölcsözőleg elhelyezve.

P á l f y József kir. főmérnök jelenté, hogy az állami közutakon a kavicsolási munkálatok befejeződtek. A fenntartási munkák folyamatban vannak. Az utak állapota kielégítő.

V a r j a s s y Árpád tanfelügyelő jelentéséről lapunk más-helyen referálunk.

IDÓJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 764.5 milliméter, délután 2 órakor 762.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 2.4, délután 2 órakor C° + 6.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 2, délután 2 órakor E. 4. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A hamis oklevél.

— Ismét a gáji szerb iskolából. —

Arad, december 7.

Az aradvárosi közigazgatási bizottság ülésin állandóan kísértett egy dolog, mely a T i m o t i t y - ú g y gyűjtőnév alatt nagy népszerűsége tett szert.

Azt hittük, hogy a Timotity elmozdításával — ki tudvalevőleg elkeseredetten ragaszkodott az állásához — befejezést nyernek a rendellenességek, melyek a gáji gör. keleti szerb iskolában állandóan napirenden voltak.

Am nem úgy történt. A tegnapi közigazgatási bizottságban Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelentése ismét ez ügygel, illetve az azzal kapcsolatos állapotokkal foglalkozott, melyek sokkalta botrányosabbak, mint valaha.

Timotity elmozdításával megürült a gáji gör. keleti szerb iskolában a tanítói állás, s arra pályázat utján M i r k o v i c s György

lett megválasztva, ki tényleg át is vette az iskola vezetését.

Most történt, hogy a tanfelügyelő meglátogatta az iskolát, s megdöbbenéssel tapasztalta, hogy a tanító a magyar nyelvvel sem olvasásban sem írásban egyáltalán nem érti, eltekintve attól, hogy kezdetleges műveltségével amugy is kétségbe vonatja állására való hivatottságát, képesítését.

Nagyon természetes, hogy a tanfelügyelő a tapasztaltak után azonnal átírt a temesvári püspökséghez, de átiratára mindeddig választ nem kapott.

Gyanusnak tűnt fel az a körülmény is, hogy a fiatal tanító, ki az irás szerint Temesvárott nyert képesítést, nem tud magyarul. Epen ezért kérdést intézett az ottani tanítóképző intézet igazgatóságához, mire azt felelték neki, hogy az ő intézetükben 1850 óta M i r k o v i c s György nevű egyén tanítói oklevelet nem nyert.

A osalás és okirathamisítás nyilvánvalóvá lett.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő azonnal elrendelte a házmotózást a tanítónál — ki a magyarokról egyebekben is nagyon hivalgva, s kicsinylőleg beszél — és az okmányok között tényleg rá akadt M i r k o v i c s György hamisított tanítói oklevelére.

Eddig a tény. Ami ez után következik, az mindenesetre nagyon szomorú lesz M i r k o v i c s r a nézve, de az ügy már mostani állásában is jellemző a szerb ügyekre vonatkozólag, melyeket nagyon sötét színben tüntet fel.

Amily rendtelenség van a szerb iskolában, époly kiváló rend van a községi iskolában.

IDÓJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: — Deczember 8. —

Borus. — Helyenként csapadék. — Fapont körül hőmérő hőmérséklet.

Mikor a telefon énekel.

— A színházi irodából. —

Nagyot és hosszat cseppet a színházi iroda telefonjának cseppettyűje, de azért senkisémet nem zett oda. A telefon máskor is szokott nagyot és hosszat cseppetni, s akkor mindenki odanéz, sőt odafut a szócsőhöz, hallgat és beszél egyszerre.

Hogy most az egyszer így nem történt, annak az az oka, hogy senkisémet volt fenn az irodában. Csak későbbben gurult be oda Satyó ur, akit L e s z k a y András álnév alatt ismer a polgármester, főjegyző, színházi bizottság, kis és nagykoru színházjáró közönség, s a két év előtt elhalálozottakon kívül még számosan.

— Halló.

— Halló.

— Ki beszél?

— Temesvár.

— Mit akar? Germanizálni?

— Nem.

— Hanem? ...

— Egy kis magyar dalt hallgatni, a bájos primadonna ajkairól, akit sajnosan nélkülös az itteni színház.

Nosza lett erre riadalom. Hol van R é t h y Laura? Deputációt érte, hadd énekeljen Temesvárnak, s repesse meg azoknak a Szapáry-párti uraknak a szívet.

Am a közelben nem volt senki. Így Lesskay kénytelen volt önmagát hirtelen kinevezni fogadó-bizottságnak, s összefutni három perc alatt a színházépületet.

A folyóson fejtá el R. B é t h y Laurát, s

ugyan csak ott akarta elmondani utközben fogalmazott beszédét, de az izgatottságtól nem tudott szóhoz jutni, s így csak annyit jelentett ki a primadonnának:

— Pardon a hallgatagságért. . . Hisz tudod, hogy miben járok . . .

Ha Réthy Laura csak egy kicsit is kötekedni akart volna, okvetlen ezt válaszolja:

— Hogyne tudnám. Angol bicikli sapkában, meg gumitalpu cipőben.

De Réthy Laura nem volt kötekedő kedvében, és csak annyit felelt:

— Bistos vagyok benne, hogy meg akar énekelteni.

— Ugy van.

Ezzel mindnyájan bementek az igazgatói irodába, hol a telefon még mindig csilingelt. (Azért használtam ezt a kitételeket, hogy mindnyájan, mert a fenti rövid dialog alatt a folyosóra tódult Balassa, Gál Gyula, Szendrei és Rónaszéki is, ki egy gondokkal és kéziratokkal terhelt levelet tartott a kezében).

Mikor aztán a szokásos kérdéseket feltették egymásnak a telefonozók, Leszkay odaállott az ő ellenállhatatlan vasesztergája, R. Réthy Laura pedig a telefon elé, s elkezdett énekelni. Nagyon természetes, hogy sem a vaseszterga, sem Leszkay András, hanem R. Réthy Laura.

Megcsendült a dal:

— „Nincsen annyi tenger csillag az égen!“
— csak úgy harsogott bele a színházi iroda.

Mikor az utolsó akkordot is elnyelte a csend, hallani lehetett a szöcséből előtörő morajt, mely odaát Temesvárott viharos lehetett, de ideát bizony csak afféle kis vakogás volt.

— Nem lehetne kérem valami duettet! — kérdeste Temesvár.

— Nehezen! — kiáltotta vissza Leszkay — mert Gál Gyula rekedt, s Learban, meg III. Richardban utazik.

— Ugyan ne kötekedjék az igazgató ur, hiszen Gál nem énekel, ha csak azóta nem, hogy operasszóvegot irt. Valaki más!

— Balassa, Szendrei, Rónaszéki duettek-kész urak.

— Köszönöm. Akkor inkább kérünk még egy falat Réthy Laurát.

— Ha ő is úgy akarja.

S a primadonnák úgy akarta. El sem képzelem, hogy valami kérést meg tudna tagadni. Elénekelte azt az öreg nótát, hogy „Nagypénteken moss a holló a fiát!“ mert a temesvári hallgatóság egyikének ez volt a kedves dala. Mikor bevégezte az éneket, azt kérdeste tőle Réthy:

— Kegyed ugy-e nős ember?

— Igen, Honnan gondolta?

— A nótájából. Ertse meg, ha úgy akarja. . . Most pedig ajánlom engemet . . . Próbára megyek . . .

Még egy taps hangzott fel a szomszédból, aztán szóbeszédre fordult a dolog.

A mi primadonnánkért rajongó ur bemutatta magát.

— David Endre vagyok, s nagy társasággal hallgattuk a bájos éneket, melyért legösszintébb köszönetemet küldöm Ön Nagyságának és az igazgató urnak.

Mielőtt lezárták volna a telefont, a kis Leszkay nőt kiáltott a szöcsöbe:

— Nem használ ön parfümöt?

— Nem! De miért tetszik kérdezni?

— Idáig érzem a fehér-akács illatot!

S csak mikor visszafordult, vette észre, hogy egy indiskrét újságíró áll a háta megett, akit fiatalágával, a parfümjével, meg a verseivel szoktak bosszantani . . .

HRYLOS.

HIREK.

December 8. Szombat. Róm. kath. naptár: Boldogasszony fogantatása. — Protestáns naptár: Boldogasszony fogantatása. — Görög-keleti naptár (november 26.): Alip. A nap két 7 óra 17 perczkor, nyugszik 3 óra 55 perczkor.

December 9. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Leokádia. — Protestáns naptár: Leokádia. — Görög-keleti naptár (november 27.): Perzs. — A nap két 7 óra 19 perczkor, nyugszik 3 óra 55 perczkor.

December 10. Hétfő. Róm. kath. naptár: Melkiades. — Protestáns naptár: Melkiades. — Izraelita naptár: 8. Wajese. — Görög-keleti naptár (november 28.): Új István. — A nap két 7 óra 20 perczkor, nyugszik 3 óra 54 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szardán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

A takarékpénztári palota.

— Saját tudósítónktól. —

Mintegy két éve lehet annak, hogy az aradi polgári takarékpénztár részvényesei között felmerült egy építendő redout terve. Azóta érlelődött, csiszolódott az eszme, mely most már célhoz vezet.

Az aradi polgári takarékpénztárfőtéri palotájának felépítése immár a megvalósítás stádiumába jutott.

Ezzel együtt létesülni fog az új utca is, mely az Andrássy-terets a Kölcsey-utcát fogja összekötni, s melynek hiányát már régen érezzük.

Amint értesülünk, Vertán Adorján budapesti műépítész már elkészült a módosított tervekkel, s most a költségelőirányzatot dolgozza ki.

Még folyó hó 19-én Aradra érkezik, hogy a következő napokon a kőműves, ács, lakatosbádógos, kályhás, mázó és kőfaragó, továbbá oserépfedő, padozati, tüvegés, villamos csengő és villámhárító, asfalt és vízszonredő munkákra tartsa meg az árlejtést.

Ehírt egy nagy közönség, mintazérdekelt iparos vállalkozók is örömmel fogadhatják. Az építkezés körül beállott pangás miatt iparosaink különben is munkahiányról panaszkodnak. Most itt az alkalom, hogy egy nagyobb munkában tömegesen részt vehessenek, melyre jó lesz tehát idejekorán elkészülni. A részletesebb felvilágosítás erről az aradi polgári takarékpénztárnál szerezhető meg.

Midőn ezt az értesítést adjuk, alkalomszerűnek tartjuk megemlíteni azt az iparoskört, mely most van alakulóban, s melynek élén Arad legelső nagyiparosai állanak.

Az iparosok ugyanis azt akarják, hogy minden iparágból összeálljanak a munkabíró mesterek, kik szakképzettségük, s vagyonukkal garanciát képesek nyújtani bárkinek s így egyetemlegesen vállalkozzának a munkák elkészítésére.

Kétségtelen, hogy így az építkezőknek is nagyobb bizalma lesz egyes vállalatokba fogni, mert látja, hogy a munkát mindenképen ahhoz értő emberek vállalják el, kik a mellett hogy jót szállítanak, olcsón is dolgoznak.

Az iparosok e szövetkezete most van alakulóban, s hisszük, hogy a takarékpénztár palotájának építésével együtt meg is kezdi tényleg működését.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep és vasárnap miatt kedden, folyó hó 11-én reggel jelenik meg.

— Az „Aradi Nyomdatársaság“ felelit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a vasárnapi munkaszünetből kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (Kiss Ernő-utca 4. szám.)

— A hivatalos lapból. A király Pechan Antal petrinjai tanítóképezdei tanárnak a tanügyterén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— Főherczogok Kisjenőn. József főherczeg kisjenői birtokán e hó 10-én, hétfőn kez-

dődnek a vadászatok, a melyekre mint irtók, a napokban várják oda József Ágost és László főherczogokat, Lipót bajor herczogot, Thurn-Taxis herczogot és valószínűleg Ferencz Ferdinánd trónörökösét is.

— Boldogasszony fogantatása napját ünnepli ma a kereszténység. Ma déli 10 órakor a minoriták aradi templomában ünnepi zenés mise lesz, a melyet Jánosy Demjén dr. kir. tanácsos, rendfőnök mond.

— A megyei új aljegyző. Aradvármegye egy új aljegyzői állás szervezhetőse iránt folyamodott. A belügyminiszter tegnap irt le ez ügyben. Az új aljegyzői állást a jövő havi közgyűlésen töltik be.

— Arad és a földárak hanyatlása. A mezőgazdaság egyike volt a legbecesebb kincseknek akkoriban, a mikor még a buza ára is 12—14 frt volt; a miut a buza ára osökkenni kezdett, a gazdák látták, hogy csakis akként képesek boldogulni, hogy ha a termőtalajt mesterségesen oly módon előkészítik, hogy az legalább is 50 %-kal jobban fog fizetni. A tette szolítás mindenfelől megvolt és nem is késtek a gazdák trágyát és műtrágyát alkalmazni, melyen és jól szántani, de hát csaknem hiába való munka volt ez is, bekövetkezett a reakció. A talajt ugyanis jól kihasználták a gazdák, minthogy azonban a buzának módfelelt alacsony ára van, nem lehet azt értékesíteni, a föld értéke most már nap-nap után jobban veszt. A gazdák ugyanis nem képesek már a föld megműveléséhez használni szokott kelleket alkalmazni, mert nincsen megfelelő pénzők. Az aradi földek is, a melyek még a mult évben is 480—500 frton keltek kat. holdankint, ma már 300 frttal is kaphatók volna; de még 300 frttal sem igen akad vevő, mert mindenki azt hiszi, hogy a gabona árának további hanyatlása várható. Olyanok a viszonyok a gazdák körében, a minők még soha sem voltak; jóformán minden gazda kölcsönre szorult. Hogy a kölcsönök, ha azok nagy kamatokat követelnek, minő következményekkel járnak, az nem szorul bővebb magyarázatra. Jó gabona-ár volna az egyetlen orvosságunk, erre pedig nincsen kilátás.

— Békés-aradi esperesség. Az alföldi evangélikusoknak régi óhaja, hogy a békési esperesség, mely nagyobb egységű superintendenciánál, megosztassék. Csabai levelezőnk jelenti, hogy a javaslatteletre kiküldött bizottság az esperességet három részre kívánja megosztani. 1. Békés-aradi esperesség (Gyoma, M.-Berény, Csaba, Arad, Medgyesegyháza, Fazekas-Varsánd, Apatele, Szemlak egyházakkal.) 2. Békési esperesség (Szarvas, Orosháza, Tót-Komlós, Kondoros egyházakkal.) 3. Csanád-osongrádi esperesség a két megye lutheránus egyházaival. Ez ügyben rendkívüli esperességi gyűlés lesz.

— Wittmann János eleki országgyűlési képviselő izetlen kirohanását, melyet tegnapelőtt a képviselőházban tett a földművelésügyi budget tárgyalása alkalmából, a következő kommentárral kíséri a „Nemzet“:

Az agrárius törzs ma egy friss hajtással gyarapodott. Wittmann János se nem orthodox, se nem neolog, s egyszerűen paraszt agrárius. Nem a gyakorlati mezőgazdasági szempontok, nem a magyar paraszt erős, tiszta logikája, a sváb paraszt belátása, megfontolása; hanem egyszerűen a „modor“ avatja olyan stíly államférfivá, a kiról sértő képtelenség föl-tételezni, hogy télen nyáron nadrágban járna.

A ki a délvidék becsületes, józan svábjai között a legzeméretlenebb politikai „bauernfänger“ úzi, a ki a magyar sajtóról per „ssidó urak“ beszélget, az jól megérdemelte azt a kettős lecc-két a közéleti illemből, a mit Festic h gróf minisztertől és Gajári Ödönytől kapott, a ki élénk helyeslés között adta át ezt az elgermanizált „Dózsa Györgyöt“ szokott módon „a művelt közönség ítélőének.“ S ez a statáriális ítélet egy pillanattig sem kétes.

— Új tagok az Ipartanácsban. A megyei közigazgatási bizottság tegnap tartott ülésén a

törvényhatósági ipartanács négy megüresedett helyét szavazás útján töltötték be. A megüresedett helyekre ajánlva voltak: Folly János pécskai és Tamásy András pankotai lakosok rendes tagokul, Balog Sándor és Niki Lázár pankotai lakosok pedig póttagokul. Az ajánlott tagokat titkos szavazás útján egyhangulag választotta be a közigazgatási bizottság az ipartanácsba.

— Társas összejevetel. A 30-as bizottság t. tagjait felkérjük, hogy f. hó 9-én este társas összejevetelre megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

— Járvány Battuczán. Majdnem mindennap értesítenek levelezünk a megyéből, hogy itt vagy ott fellépett ez vagy az a járvány. Tegnap Battuczáról kaptunk értesítést, hogy a községben nagy mérvben fellépett a roncsoló toroklob. Az óvintézkedéseket megtették.

— Dohánybevéltők figyelmébe. A magyar kir. dohánybevéltő központi igazgatóság értesítette az aradi dohánygyár vezetőségét, hogy Aradon a dohánybevéltést folyó hó 10-én kezdik és folytatólagosan egész jövő évi február hó 25-ig eszközlik. A központi igazgatóság rendelkezését ajánljuk a dohánybevéltő közönség figyelmébe.

— Megható szerencsétlenség. A nagyváradai pályaudvar tegnap délelőtt egy megható szerencsétlenségnek volt színhelye. Az arad felé közlekedő személy vonat egyik kocsijábanült Bizza Károly színész neje két gyermekével. Kolozsvárról Aradra akart utazni. A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy a kocsit nyitva felejtették és mikor a vasut megindult, az egyik gyermek oly szerencsétlenül bukott ki a nyitva hagyott ajtón, hogy egyik lába a kocsikerekei alá került és azt lábfejenél lemeteszette. A gyermeket alétlan húzta ki egy váltóór a kocsikerekei alól és e miatt azonnal megállították a vonatot is, a melyből azután kiszált a kétségbeesett anya. A szerencsétlenül járt szegény gyermeket azonnal be szállították a közkó házba, a hol az egyik lábát valószínűleg amputálni kell.

— A szökésre kész zsebmetező. A tegnapi napon egy gyanús külsejű embert hoztak be Aradra, kit épen akkor fogtak el, midőn az indóháznál néhány székely házalót akart kizsebelni. A kapitány előtt felmutatott egy igazolványt, mely Szentesen lett kiállítva. Az ottani hatósághoz elküldött sürgönyre Nyáry Béla kapitány azt a választ kapta, hogy ott Deutsch Lipót nevű egyént nem ismernek. Erre a Miskolcz melletti H. Csabára táviratoztak, honnan megjött Deutsch ur hü fotografiája — írásban. Ő bizony egy nagyon veszedelmes, szökésre képes, ismert betörő. Ezek után átkísérték a le tartóztatott tolvajt az aradi járásbíróshoz, honnan azonban megszökött. Az utcán fogták el sok utánjárás után.

— Az aradi Neukom. Stampfl Gusztáv, az aradi születésű bűvész és hypnotizőr, ki tudományával már csaknem az egész világot bejárta, aki Ázsiában, Afrikában és Amerikában is tartott produkciókat, hazaérkezett Aradra s már több családnál bemutatta csodás bűvészetét. Legközelebb a „Fehér Kereszt”-ben nyilvános előadást fog tartani, melyre előre felhívjuk a közönség figyelmét.

— Katonazene. Ma szombaton decz. 8-án és holnap vasárnap decz. 9-én a „fehér kereszt” szálloda nagy termében a helyben állomásozó háziezred Biepl karmester személyes vezetésével katonazene hangversenyt rendez, belépti díj nélkül és terített asztalok mellett.

Műsor: 1. Huber Károly: Éljen a király, dissz. induló. 2. Strauss János: Keringő „Habuka” című vig. operából. 3. Kállier Béla Rákóczy nyitány. 4. Mendelssohn. Ich wollte meine Liebe, Ergosse sich kettős dal két trombitára. 5. Zeller. Nagy fantasia Wagneriana Szűnet után. 6. Offenbach: A trapezanti hercegnő nyitány. 7. Strauss János: Intermezzo a „Habuka” című operához. 8. Wagner Lohengrin című operának utolsó jelenete. 9. Komzák: Nagy zenészetű egyveleg. 10. C. Böhm L'estafette concert gallop. Kezdeté fél 8 órakor.

— Levélbélyegeket küldte a szegény tanulók számára: Páris Janka 10,000, Kónya Mariška 600, Lövey Mariška 725, Páger Erssi 143, Hénoz Józsa 1233, Zaidék Dezső 2250, Barth Lajos 2384, Verzár Gyula 180, Muszil József 250, Kvizsala Henrik 469, Haszlinger Feri 112, Nagy Lajos 255, Kiss Gyula r. k. hitoktató 3000, Kossuth-utcai iskola 1700, Zikó Lajos 600; összesen 34,43 darab. Csik János, egyesületi gazda.

— Pályázatok. Három díjas joggyakornoki állásra a pozsonyi ítélőtáblánál 15 nap alatt; pénzügyi szemlési állásra a nagykarolyi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; egy pénzügyi szemlési, két fővigyázói és két vigyázói állásra a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt.

—x— Lapunk mai számához Karátsornyai Antal helybeli előnyösen ismert, előkelő kereskedő árjegyzéke van mellékelve, melyre helyen is felhívjuk a közönség figyelmét.

Barátnóm emlékére.*

Odakint a temetőben
Elmerengve sétálok
S a legujabb sirhalomnál
Bánatosan megállok.

A kezemben friss virág van,
A szememben könyv remeg,
Hintegetem a virágot
S hullatgom könnyemet.

Egy mélyen érző nemes lény
Pihen itt e hant alatt,
Nem birta már tenger kinját
És a szíve megszakadt.

Nemeslelkű hü barátnő!
Hát az élet célja ez?
Kevés öröm, sok szenvedés
S egy szűk sir, mely elfedez?

Mily mostoha volt végzeted!
Mennyi szenvedést mért rád!
S te azt néma megadással
Jajszó nélkül túrted át:

Példát adtál még abban is,
Hogy miként kell szenvedni,
Hogy a sors csapása alatt
Nem szabad elcsüggedni.

Megérttem nemes példádát,
Nem átkozom a sorsot.
Emléked szívembe zárva
Követem én nyomdokod.

Szép lelked mindig jóra int,
Nemes tette lelkésit,
Hogy a szenvedő arczáról
Töröljem le könnyeit.

S.

„Zsidóság és kereszténység.”

— Replika. —

Ezen czim alatt megjelent művem Kohlbauer Ferenc ur az „Aradi Közlöny”-ben bírálta, a többi közt azt is mondja, hogy ki és mi volt Keresztelő Szent János, azt én a német Tauffer-Taucher szóból akarom kimagyarázni. Engedelmet Tisztelt K. Ur! Hogy ki és mi volt Keresztelő Szt. János, az szent Lukács evangéliuma első fejezetében meg van írva, hogy t. i. Zakariás zsidó pap fia volt, hol is születése és működése körülményesen előadatik. Tehát töölseleges azt valamely szóból kimagyarázni, a mit én nem is tettem; hanem azt mondom, hogy a német elnevezés „Johannis der Täuffer” jobban felel meg a héber elnevezésnek mint a magyar „Keresztelő sz. János.”

Azt is állítja K. ur, hogy Szent Pál apostol pogány volt. Erre nézve bátorodom őt figyelmeztetni Sz. Pál apostolnak a rómaiakhoz írt levelének 11. fejezetére; hol sz. Pál apostol az első versben ezt mondja: „A vagy — mondok én — elvetette-e azért Isten az ő népét? Távol legyen. Mert én is izraelita, Abrahám magvából való és Benjamin nemzetéből való vagyok.” Apostolok cselekedetei 22. f. 3. versében sz. Pál apostol pedig ezt mondja: En zsidó vagyok, Tárzusban, Ozilicziának városában születtem, felneveltettem pedig ebben a városban a Gamalid lábainál, tanit-

* Az oly korán elhunyt kiváló tanítónő, Boros Janka emlékének kíván adózni az alábbi költemény.
A szerk.

tattam a mi atyáink egyenes formájára nagy szorgalmatossággal” stb. Ugyanott a 23. f. 6. versében sz. Pál apostol így nyilatkozik: „En farizeus vagyok és farizeus fia”. Tessék még szinte Apost. cs. 26. 5. és II. Korinthus 11. 22. megnézni, hol mindenütt és még több helyen Sz. Pál apostol zsidóéletét hangsúlyozza. Ez persze a csak némileg is beavatottak előtt nagyon is ismeretes.

No még azt is mondja K. ur, hogy én feledem, miszerint ezen szavaknak: „Szeresd felebarátodat mint önnön magadat” értelmezése más a zsidó, és más a keresztény vallásban. Dehogy feledem! Hiszen e részben a keresztényeknek a történelem lapjain feljegyzett tettei nagyon hangosan szólnak. De, hogy hogyan értelmeztetnek a fent idézett szavak a zsidóvallásban, arról K. urnak még csak sejtelve sem lehet; mert, a mint látezik, nem csak a zsidó vallásban legkevésbé sem jártas, ami különben nem is hivatása, de az új testamentomi könyveket sem igen ismeri. En ugyan művemben még a talmud azon részét is megnevezem, hol a felebaráti szeretetet a zsidó köteleztetik még a pogányok irányában is teljesíteni.

Azon sok ráfogás mellett, melyeket már a zsidókra tettek, mint: a kutak megmérgezése stb. a Rossi féle gyanúsítás csak nagyon enyhe.

Már akár van inyére K. urnak, akár nem: az első keresztények zsidók voltak, zsidók, kik Mózes törvényeit megtartották, de ezt az új testamentomi könyvek kétségtelenné teszik. Ezt illetőleg a sok közül csak az Ap. cs. 21. fejezetének 20. 21. 22. verseire utalok itt.

Kérdem már most: kit illet inkább azon vád, hogy nem elég széles látókörrel fogott munkájához, engem, vagy a bíráló urat?

SZILÁGYI ALBERT.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi magyarnyelvtérjesztő betegségyűző és temetkezési egyesület, f. évi december hó 9-én. d. u. 6 órakor Kossuth u. 11. sz. alatt Krause vendéglős külön helyiségében választmány gyűlést tart a következő tárgysorozattal, 1. Elnöki jelentés. 2. pénztári jelentés. 3. netáni indítvány. 4. új tagok felvétele.

(*) Az aradi „Concordia” betegs. és temetkezési egyesület saját helyiségében (Szt.-Pál-utca 7.) december hó 9-én, d. u. 8 órakor rendes választmányi ülést tart, a melyre a választmányi tagokat ez uton is meghívja az elnökség. Tárgysorozat: Elnöki és pénztári jelentés. Ez alkalommal új tagok is vétetnek fel.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

December 8. (Szombat) Délután: Mátyás király és a czinkotai kántor, bohózat. Este: Boccaccio, operette.

December 9. (Vasárnap) Délután: Don Caesar de Bazan, operette. Este: Az árendás zsidó, népszimfá.

December 10. (Hétfő) Denise, szimfá.

December 11. (Kedd) Csongor és Tünde, Vörösmarty emlékére.

December 12. (Szerda) Szókimondó asszony-
ság, ssi mf.

December 13. (Csütörtök) Keleti utazás, bohózat.

December 14. (Péntek) Hussárosan, operette,
(előszőr.)

December 15. (Szombat) Hussárosan, operette,
(másodszor.)

December 16. (Vasárnap) Délután: Asszony
yervejő. Este Csongor és Tünde.

* Denise Dumas egyik legsikerültebb darabjainak egyike. Izgató tárgy, szellemes kivitel, művészi technika, ami jellemzi a művet. Ha jó előadásban megy, a hatás olcsó pénzbe kerül. A tegnapi est kissé álmos volt. A szereplők közül csupán Angyali Ilka excellált, ki egyéniségének teljes rokonszenvét érvényre tudta emelni ebben a nagy rutint kívánó szerepben. Nyílt színen, felvonások végén melegen tapolták. Mellette Balassa, Fenyvesy, Tompa, Delli Emma tünnek ki.

* Vörösmarty emlékezete. Kedden 11-én fogja a színház Vörösmarty tünepélyét megtartani. Ez alkalomra „Csongor és Tünde” kerül színpadra, mely a nagy költő egyik legszebb alkotása. Az előadásban a színház összes személyzetét részt vesz. Az igazgatóság igen szép új jelmezek és díszletekkel fogja a nagy költő ezen remekét színpadra hozni.

* A színház gyásza. A színészek ismét gyásza van: a kolozsvári nemzeti színház

egyik nagytehetségű tagja P u s z t a i Béla az aradi színházigazgatóságához érkezett távirat szerint, tegnap meghalt. Az aradi színészek, kik az elhunytban kedves pályatársat vesztek, koszorút küldenek Pusztai ravatalára. A megboldogult emlékének néhány bohózata s azok a jeles alakításai őrzik, melyek bizonyynyal sokáig fognak élni a közönség emlékében.

* Dr. Silberstein Ötvös Adolf művel. „Dramaturgiai dolgozatok“ I., II. „Im Ströme der Zeit“ I., II, III., IV. A hírneves magyar író művei most egész teljességében jelentek meg. Első magyar és két német kötetéről a hazai kritika egyhangú elismeréssel nyilatkozott, eredeti esztétikai tartalmukat méltatta, a legkiválóbb eszméket közölte. Mindenekelőtt pedig jól fogadta a domináló magyar érzést, mely a szerzőnek szép és megnyerő német stílusát is ékíti és német műveit a magyar irodalom sajátjává teszi. Kiváltképp a második magyar kötet oly műveket tartalmaz, melyek nemcsak a magyar irodalomban, hanem egyebütt is a legkritikábbak közé tartoznak. A magyar kötet két részre oszlik. Egyik fele Arisztotelesz esztétikai kánonjának, a „Poetikának“ fordítását és magyarázatát tartalmazza 12 iven. Silberstein Ötvös a német és francia irodalomban mint Arisztotelesz híve és magyarázója rég ismeretes, ebbeli művei a külföldi kritika által elégszer lettek megvitatta és elismerve. Most a szerző magyar nyelven nyújtja Arisztotelesz tanulmányainak legjavát; úgy a fordításban, mint a magyarázatokban sokat újít, a mivel az eddigi külföldi Arisztotelesz-irodalmat tuhaladja. Ezzel a művel Silberstein megmutatta, hogy ő magyar tudós akar lenni, ki nem fél a külfölddel való mérkőzéstől. Minden tudományos alap mellett úgy a fordítás, mint a magyarázatok oly tiszták, népszerű nyelven vannak írva, hogy ez értékes könyvet a magyar olvasó közönség mint az ő- és ujkori esztétika arany szabályainak tárházát fogja használni. Iskoláinknak, serdülő költőinknek, műbarátoknak e könyv mint nélkülözhetetlen kelléke az irodalmi műveltségnek ajánlható.

A második magyar kötet másik felét a szerző híres német könyvének: „Die Bibel der Natur“ magyar kivonata tölti be. A szerző vonakodott eddig, a merész gondolkodású könyvből magyar kiadást rendezni. Most is csak kivonatban közli. A „Bibel der Natur“ Németországban nagy szenzációt keltett, a magyar szerzőt Feuerbachal egy sorba helyezték, egy előkelő német lap pedig azt írta róla, hogy „Humanisztikus és ideális szelleme méltóvá teszi, hogy a világ minden nyelvére lefordíttassék.“

Röviden emlékszünk még meg a 3. és 4. német kötetéről, mely szokott ékes és megnyerő nyelven a magyar, francia és német színpadról, a francia, német és magyar regényről emlékszik meg (Jókai, Mikszáth, Abrányi), Beniczkyról és a fiatal gardáról, Bródy Sándor, Rákosi Viktor, Justh Zeigáról, Herczeg Ferenczről, Kozma Andor, Palágyi Lajos, Pekárról), végre a nemzetközi és magyar képművészet legjobbjait jellemzi. Mind a hat kötet a „Könyves Kálmán“ társaság bizománya, hol a gyűjtemény megrendelhető. A magyar rész I—II. kötet ára füzve 4 frt, kötve 6 frt; a német rész I—IV. kötet ára füzve 10 frt, kötve 14 frt. Ugy a magyar, mint a német rész külön-külön is kapható havi részlettorlesztés mellett is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Ki volt a tolvaj? Mosoky Mátyásné állott tegnap az aradi kir. törvényszék előtt. A megveszélyezési asszony azzal volt vádolva, hogy vele egy faluban lakó H r u b o v s z k i Andrásnéval különféle ruhaneműket lopott volna el. A bíróság a tegnapi végtárgyalás folyamán nem látta beigazoltnak a vádat miért is Mosoky Andrásné felmentette a lopás vádjától. Most már csak az kérdés: ki volt a tolvaj?

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Budapest, december 7. (Saj. tud. táv.) A Budapesti Tudósító a válságra vonatkozólag terjesztett hírlélekkel szemben a következőleg nyilatkozik:

Mihelyt a miniszterelnök felhatalmazást nyert a koronától annak kijelentésére, hogy a szentesítés okvetlenül megadatik,

még pedig a jelenlegi kabinetnek, a szabadelvű párt e tény a legnagyobb örömmel és teljes meglepéssel vette tudomásul. Az a körülmény már most, hogy a legfelsőbb szentesítés néhány nappal előbb vagy utóbb következik be, nem bír döntő befolyással, mert végre is a koronával szemben valamely törvényjavaslat szentesítését nem lehet bizonyos határidőhöz kötni, ha csak oly ügyről nincs szó, amely a dolog természeténél fogva bizonyos határidőhöz fűződik. A szenzációban dolgozó lapok azonban igen egyszerűen jártak el. Először azt állították, hogy erre meg erre a napra bizton várható a szentesítés, s az illet természetesen nem lehet dementálni; mert hiszen a szentesítés tényleg bekövetkezhetett volna a jelzett napig. Ha már most e napig nincs meg a szentesítés, akkor nagy zajt ütnek, hogy a kormány el van ejtve, hogy a koronának nincsen bizalma a kormányhoz, hogy a helyzet tarthatatlan, hogy a minisztereknek vezényszóra, már t. i. a lapok vezényszavára le kell mondaniok, és hogy az istenért el ne késsenek, már most megírják ezen önmagukra rá disputált válság megoldásának minden lehető és lehetetlen variánsát abban a hiszemben, hogy valamelyik a sok közül talán mégis csak beüt. — Mindezen okoskodások teljesen tarthatatlanok. — Hiszen ha a koronának tényleg nem volna bizalma a mostani kormányhoz, vagy e kormány bármely tagjához is, úgy a korona vagy épen a mostani kabinetnek tagadta volna meg az egyházpolitika szentesítését, hogy az utána következő kabinetnek megadja, vagy pedig a szentesítés, mivel egyenesen e fontos reformjavaslatokhoz van kötve a jelenlegi kormány állása, már régen megtörtént volna, hogy minél gyorsabban új kabinet legyen alakítható. Akadály e részben egy pillanatig se merült fel, mert hiszen a magyar parlament bizonyára minden kabinetnek, amelyet valaki alakítani képes lett volna, meg szavazott volna egy-két havi költségvetési provisoriumot.

Üres Ház tele folyosó.

Budapest, december 7. (Saj. tud. táv.) A helyzet legpregnansabb jellemzése, hogy a Ház állandóan üres, a folyosók pedig tele vannak. Tele emberekkel és kombinációkkal, annyira, hogy az ember alig tud egy lépést is tenni. A tolongást tetézik rég látott alakok is, akik között többes számmal együtt vannak a volt miniszterek egytől egyik: Szepárdy Gyula, Teleky Géza, Bethlen, stb. stb.

Mindössze egyben hasonló Ház és folyosó. Ott is, itt is válságról beszélnek folyton, a Házban a mezőgazdaság válságjáról, a folyosón a kormányéról. És mind a kettőről, akik róla beszélnek, állítják, hogy nagy, elviselhetetlenül nagy.

Az ezer kombinációból, mely a kormányválságról szól, a legtöbb magán viseli a képtelenség és valamennyi a valószínűtlenség jellegét. Bizonyosat nem tud senki. Annnyiban azonban határozottak az emberek a jobboldalon, hogy megállnak kitartóan azokkal, akikkel eddig harcoltak s csak olyan helyzet tisztázásba mennek be, amely elveikkel teljes harmóniában van. Szerencséje a szabadelvű pártnak, hogy a megbízhatatlan elemek kiváltak belőle; hasznát látta a legutóbbi válságos időkben és nagy hasznát fogja látni a legközelebbi terhes na-

pokban is. Ez elemek nélkül alapos a kilátás, hogy a helyzet tisztázása semmi esetre sem következhetik be az utóbbi időkben diadalmas és hódító elvek rovására. Az elvek ereje erős kapcsolás az elvű emberek között s az aknamunka, a csábítási törekvések nap nap után látható kudarcza. bizonyosságot tesz róla, hogy a helyzet minden zavarossága daczára aggódni nincs miért. Minden kombinációnál számolni kell a szabadelvű párttal. Az pedig összetart és egységes és nem fogja a hatalomért feláldozni az egyedül éltető elveket.

A hangulat, legalább a jobbfele folyosón, ma ilyen.

Jókai tiszteletdíja és a Vigszínház.

Budapest, december 7. (Saj. tud. táv.) Jókai utóbb több levelet kapott, melyben megtámadják, mert állítólag 10000 frtját a Vigszínháznak adta. Jókai a »Nemzet«-ben holnap nyilatkozatot közöl kijelentvén, hogy annál kevésbé adhatta a pénzt a Vigszínháznak, mert ő is majd csak öt év múlva kapja meg.

Parlamentáris ebéd.

Bécs, december 7. (Saj. tud. táv.) Egy tegnap este megtartott parlamentáris ebéd, a melyen Chlumetzky báró a képviselőház elnöke, továbbá Falkenhayn gróf, Plener és Jaworsky miniszterek, valamint számos képviselő részt vett, Zalesky lovag, a lengyel klub elnöke, a jelen voltak élénk tetszése között az egyesült pártok egyetértésére üritette poharát, a mely egyetértés egyedüli zálogát képezi az üdvös törvényhozói működésnek.

Botrányos jelenetek a német parlamentben.

Berlin, december 7. (Saj. tud. táv.) Azon botrányos jelenetek, amelyeknek az új parlament tegnap színhelye volt, nemcsak politikai körökben, hanem az egész lakosságban is élénk megbotránykozást és mély sajnálkozás keltett. A lapok pártállásukra való tekintet nélkül elítélik a socialisták helytelen viselkedését, a kik a német parlamentre oly szégyent hoztak és azon reménynek, ad kifejezést, hogy sikerülni fog oly eszközöket találni, amelyekkel a jövőben ily botrányos jeleneteknek elejét lehet venni.

Letartóztatott szerkesztő.

Páris, december 7. (Saj. tud. táv.) Dreyfuss Camille, volt képviselőt, a »La Nation« főszerkesztőjét letartóztatták, mert az Allez cég üzleti könyveinek átvizsgálásakor 80,000 frankos tételek találtak bevezetve subventióképen a nevezett hírlapíró részére.

A kegyvesztett Gurkó.

Varsó, decz. 7. (Saj. tud. távirata.) Gurkó táborok a csár parancsára utasítást kapott a belügyminisztertől, hogy a katolikus papok dolgaiba ne avatkozzék, neki parancsokat ne osztogasson. Gurkó állítólag szombaton beadta lemondását.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsze.

— Gyenes és Balog közég jelentése. —

Budapest, december 7.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv jó volt, az irányzat megszilárdult, elkelt 25,000 mm. változatlan áron. Eladások:

	mmáza	kilogramm	frt
Tiszavidéki	600	88.	6.90
"	1000	81.5	6.90
"	300	82.	6.92 1/2
"	100	81.	6.90
"	1000	81.	6.90
"	200	80.5	6.77 1/2
"	200	79.7	6.77 1/2
"	1400	78.	6.80
Pestvidéki	400	81.	6.82 1/2
"	500	80.5	6.77 1/2
"	2000	80.5	6.82 1/2
Fehérmegyei	500	80.5	6.77 1/2
"	2000	80.5	6.82 1/2
"	300	79.7	6.75
Dunai	5200	78.4	6.42 1/2
Bihari	100	80.	6.70
Zab	200		6.10
"	200		6.07 1/2
"	150		6.—
"	100		5.55

Határidő tétel: Amerikából ma szilárd árfolyamokat jelentettek, ennek dacára a mi üzletünk változatlanul indult buzában, s tekintettel a gyenge üzletmenetre igy zárult is. Tengeri szinten változatlanul indult a gyenge vételkedv következtében valamivel gyengébben zárul. Zab és rozs csekély üzlettel változatlanok.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	7.11—7.12
Buza szeptember—október 1894	6.79—6.80
Tengeri május—június 1894	5.67—5.69
Tengeri őszre	6.13—6.14
Zab márczius—április 1894	5.98—5.99
Zab őszre	11.—11.10
Káposztarepese	11.—11.10

Külföld: New-York: buzára 3/8—5/8, szilárdabb, tengerire 1/8—1/8 szilárdabb, Chicago: buzára 3/8—5/8 szilárdabb, tengerire 1/4 szilárdabb, Páris csendes, London változatlan, Liverpool lanyha.

Ertéktözsde: Ma változatlanul indultak az értékek, ugy nemzetközi, mint helyi papirokban. A Rima volt ma különösen szilárd kitünő vételkedv következtében 1 1/2 frttal magasabban zárulnak. Helyi papirok tizlettelenek.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	395.70
Magyar hitelrészvény	488.75
Osztrák államvasut	389.50
Rima-Murányi	278.75
Déli vasut	108.75

Szesszűlet.

— Deczember 7. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyera szesz 63.—, Mosiryben 63.50 hordó nélkül per 100 liter %, belőrv. 85. frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, deczember 7. d. u. 6 óra.

	Árnyat	100 kg. ár	
		frttól	frtig
Buza bánági uj		6.80	6.85
Buza tiszavidéki		6.85	6.90
Buza pestvidéki		6.80	6.85
Buza fehérmegyei		6.80	6.81
Buza bácskai		6.70	6.25
Rozs uj, I-ső rendű		5.30	5.35
Rozs uj, II-od rendű		5.25	5.30
Arpa takarmány		5.80	6.—
Arpa égetni való		6.25	6.30
Arpa sörfőzdei		7.15	8.15
Zab		5.90	6.20
Tengeri bánági		5.40	5.50
Tengeri másnemű		5.80	5.40
Káposzta-repöze bánági			
Köles		6.—	6.80
Határidőre			
Buza szept.-okt.		7.11	7.19
Buza mároz.-ápr.		6.79	6.81
Buza máj.-jun.			
Rozs szept.-okt.			
Tengeri jul.-aug.			
Tengeri aug.-szept.			
Tengeri októberre			
Zab mároz.-ápr.		5.98	6.—
Zab szept.-okt.			
Káposzta-repöze aug.-szept. 1894.		11.—	11.05

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. M. (Arad) A megtérő bűndöt szivesen fogadják mindenütt. Tehát szent a béke! Udvozöljük újra a mi táborunkban.

G. S. (Arad) Nagyon nehézkes. Kissé válogatóság vagyunk.

M. O. (Arad) A szerkesztőségben. Lehetőleg a délelőtti órákban legyen szerencsénk.

— Os. (Arad) Besoroztuk.

X. X. (Arad) Hagyjuk szaladni azt a derék embert. Mi az olyan naiv dolgokon csak mulatni

tudunk. Mulasson ön is rajta. A cikk azonban jobb ügyböz méltóan van megírva. Kár, hogy nem használhatjuk.

L. L. (Pankota) Köszönjük. Sorra kerül a másik után.

Mercy. (Kecskemét) Legjobb akarattal se mondhatunk róla jó véleményt. Különbö is lehetőleg ne küldjön verset. Annyi a mi házi poétánk, hogy minden alkalomra el vagyunk látva bőven költeménnyel.

K. P. (Arad) Helyesebb, ha személyesen felkeresi. A folyamodványt azután is beadhatja.

Tanítónő. (Pécska) A várhegyi áll. övönöképző intézetben a képesítő jellegű javító-vizsga deczember 19-én és 20-án, az I. éves magántanulók osztályvizsgálója decz. 21-én lesz.

Köpe. (Arad) Jó, mint mindig. Köszönjük. A többire nézve óhajtsa szerint fogunk intézködni.

R. A (Arad vár) Igen szivesen tettük.

Aradvarosi

színház.

Évadbíriet
67. szám.

Havibíriet
7. szám.

Szombaton, 1894. deczember 8-án

Déltűn 8 1/2 órakor, félárakkal:

MÁTYÁS KIRÁLY és a czinkotai kántor.

Erekes bohözat 8 felvonásban. Iria: Balogh István.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

BOCCACCIO.

Vig operette 8 felvonásban. Szövegét írta: Zell F. és Genée R. Fordította: Follinusz. Zenéjét szerző: Souppé.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Deczember 7. —

Három Király szálloda: Jung Péter jegyző, Nádas. Angelina Tivadar magánzó, Talpas. Sohenk Miksa kereskedő, Pereg.

KIS LOTTO.

Budapesti:

38, 84, 42, 27, 81,

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

MAGYARORSZAG LEGJOBB KÖSZÉNTÉRI MŰTERMÉJE

TELEPHON 14. 795 13—

Ajánlom az eddig kályhafűtésre legjobbnak bizonyult

LUPÉNYI KÖSZÉNT ZRINYI-UTCZA 4 SZÁMU

bérmertve Aradon bárhova szállítva ólmozott zsákokban

raktárámból az alanti osztályzással:

I-ső rendű SALON (drb) szenet 100 kgként frt 1-50

I-ső KOCZKA kő 100 " 1-45

I-ső KOVÁCS " 100 " 1-50

Nagybani vételnél kedvezményes árajánlattal szolgál kiváló tisztelettel

DRATSAY LAJOS.

Bendelés felvételi iroda: Forray-utca sarkán.

KLAPOK ALAJOS

Arad legnagyobb, leglátogatottabb és legkényelmesebben berendezett

tényképészeti műterme

Templom-utca (Minorita-palota)

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe műtermében legújabbban készülő Saison fényképeit, felelősség mellett minden nagyságu Portrait vitittől egész életnagyságig Albumin vagy az állandóságáról és szépségéről közkedveltségnek örvendő Platin papirosra

Párisi művészek által készülő olaj és Chromo-festményeit.

Ujabb berendezését gyermek-fölvételekhez, melynek segítségével egyhuszad másodperc alatt történik a fényképezés.

Továbbá, minden a fényképészethez tartozó munkák elvállalását. Szobák, festmények és tájak fényképezését stb.

Kérem üzletemet, mely a Minorita-palota udvarában van, más üzlettel össze nem téveszteni. Miért is kérem a czímet figyelembe venni.

1893—94-ki

termelési évad.

Budapest vidéki magy. királyi pénzügyigazgatóság.

67642. X. 1894.

Gróf Keglevich István utódai

budafoki cognac és borszeszgyáros cégnek.

Kérelmére a budafoki cognacgyárban az 1893—94. termelési évadban feldolgozott bormennyiségről és a fizetett szeszadóról szerkesztett kimutatás mellékelve kiadatik.

Budapest, 1894. aug. 14.

Fináczy m. p.

Kimutatás.

A Budafokon levő Gróf Keglevich István utódai cognacgyára által az 1893—94. termelési évadban feldolgozott bormennyiség összegegye? **1,195,780 liter,** ezután fizetett termelési adó

összegegye: 12555 frt 69 kr.

Budafokon, Magy. kir. pénzügyőri szakasz.

1894. aug. 9.

Gurszki Rezső m. p. szemlész.

Nyilvánosság elé **12 osakis mi** hoztunk tevékenységünkről hivatalos adatokat, ezzel **ismételten** bizonyítékát akarjuk adni ama körülménynek, hogy cognacunk **megbízhatóság** tekintetében felül mul minden más gyártmányt.

Tekintetbe véve, hogy gyárunk **1882-ben** alapítottott és az

- * és * * cognac 1885 és 1886-ban
- * * * " 1888-ban
- * * * * " 1891-ben

hozott általunk forgalomba, méltányos ama bizalom, mely gyártmányunkban helyezte: ik. A fentiek által bizonyítékát adjuk mily **kiváló szoliditással** dolgozik gyárunk, és elvárjuk hogy a fogyasztó közönség, mely

megbízható és kiváló

jó cognacra sulyt fektet; a kizárólag **diszoklevelekkel** kitüntetett és **mindenütt** kapható

Gróf Keglevich István

cognac-ot fogja vásárolni.

Gróf KEGLEVICH ISTVAN utódai promontóri cognac és borszeszgyár igazgatósága.

Női és férfi sapkák, gyermekruhák. Szőnyegek és paplanok.

Női, férfi és gyermek fehérneműek.

Kilényi C. és Társa

Arad, Andrassy-tér 20. (Arena épület.)
A „kék golyó“-hoz.

A közeledő saison változás beálltával bátorkodunk a nagybecsült közönséget, valamint mélyen tisztelt vevőinket értesíteni, hogy női divat kézmű, rövidaru norinbergi és fehérnemű cikkekkel álló raktárunkat az

őszi és téli idényre

mindennemű újdonságokkal dúsán felszereltük, u. m.: legjobb minőségű mosásban szilartartó parohetek, casások és flanellek, téli szövetek, läger alás ruházat, harisnyák, keztyűk, sapkák, karmantyuk, posztó és berliner kendők.

Nemkülönböztetve legjobb gyártmányú vászon, obiffon, canavász, celavat és asztal-szeműket, mely ezeknek egy minőség mint olcsó ár tekintetében minden versenyt fölülmúlnak.

Midőn az eddig irányunkban tanúsított becses pártfogást megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, azolid és pontos kiszolgálást biztosítunk. Becses pártfogásért esd

812.

teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa.

Utazó és kézi bőröndök.

Gyapjú és pamut keztyűk és harisnyák.

Csak 3 forint.

A legszebb és legcélzesebb

karácsonyi ajándék.
(Emlék az elhunytakról.)

Alapítva

1879-ben.

844. 8-10

Arczképek életnagyságban

bármely beküldött fénykép után. Előleg 1 frt. Szállítási idő 10 nap. A hű hasonlatért kezeség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Karácsonyi ajándékul szánt megrendelések előbb küldendőkbe.

BODASCHER SIEGFRIED,

jutalomdíjazott műterme Bécs. Praterstrasse 61., (azelőtt grosse Pfarrgasse.)

2775/1894. sz.

Árverési hirdetmény.

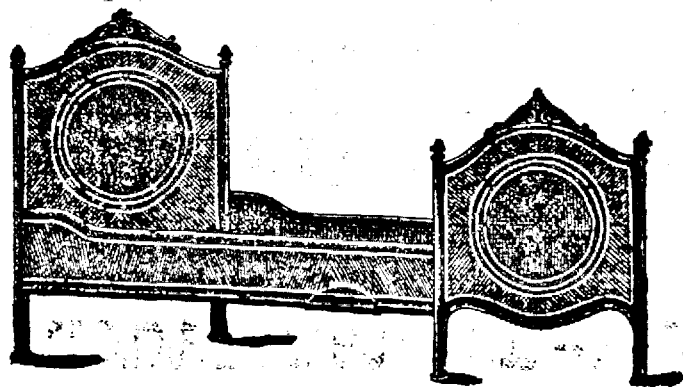
Baja urbéres község részéről, ezennel közhírré tétetik, — miszerint az urbéri rendezés folytán a község birtokába jutott 937 ⁸¹/₁₈₀₀ hold csere földek és közös legelőn létező 17272 frt 55 kr becsértékű erdeje, tövön nyilvános árverés útján eladatik, az árverés Baján a helyszínén folyó év december hó 13-án d. e. 10 órakor fog megtartatni, — az árverési feltételek pedig a tótváradai körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyanoda a zárt ajánlatok a becsárnak 10%-nyi bánompénzzel ellátva küldendők, — ezen ajánlatok azonban az árverés megkezdése előtt a helyszínén is átadhatók.

Kelt Baján, 1894. december 5-én.

Dann György
körjegyző,

Popa György
bíró.

Vasbutorgyár Aradon, hal-tér 4. sz.

A midőn a nagyérdemű közönség szives pártfogásáért köszönetet mondok, melyben új iparágamat részesítette, vagyok oly bátor az őszi és téli idényre gyártmányaimat legjobban ajánlani, és pedig: **vaságyak, asztalok, gyermekágyak, fatarok, mozdószekrények, gyermekkocsik, ágybetétek, a legdiszesebb kivitelben.**

Kályha ellenzőim

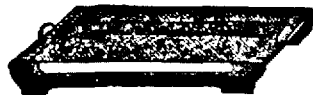
izléses kivitelben minden versenyt felülmúlják és ár tekintetében is a legolcsóbbak, miért is kérem a n. é. közönség szives pártfogását. Vasbutor javítások, ujjafényezése és festése elfogadtatik.

Teljes tisztelettel

FLEISCHER ADOLF,
Arad, hal-tér 4-ik sz.

804.

Atzél sodrony-ágybetétek

minden mértékre készülnek.

2 arany,
3 ezüst
érem.

9 dísz- és
elismerő
okmány.

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor

lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr., — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint tehennél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása czéljából.

Tessék a főnebbi
védjegyre ügyel-
ni s a vételnél
határozottan ki-
fejezni:
Kwizda-féle
Korneuburgi
marha-táppor.

Fő-letét:

Kwizda Ferencz János
osztrák os. és kir. és
román kir. udvari
szállító ker. győgy-
szertárában Korneu-
burgban Bécs mellett.

Valódi minőség
ben gyógyszer-
tárakban és dro-
gistáknál kap-
ható.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése
az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Az őszi idény beálltával ajánlunk a nagyérdemű közönségnek friss és legjobb minőségű csemegeket, u. m.: különféle **sajtokat, halmeműeket, hideg felvágottakat, salátákat, zsnaimi uborkát és bozeni befőttet**, továbbá a legfinomabb **teákat, teasüteményeket, rumokat, magyar és francia cognacokat, pezsgő- és peccsenye-borokat.** Nemkülönböztetve ajánljuk a legjobb gyártmányú **czukrot, friss érkezésű kávékat, rizseket, főzelékeket és szép hegyi rózsaszőlőt**, továbbá mindennemű fűszereket a **legjobb minőségben és legjutányosabb árak mellett.**

Midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogását kérni bátorkodunk, magunkat tapasztalt jóindulatába ajánlva, maradunk

kiváló tisztelettel

Frissen lőtt nyul darabja 80 kr.

Dürr Testvérek.

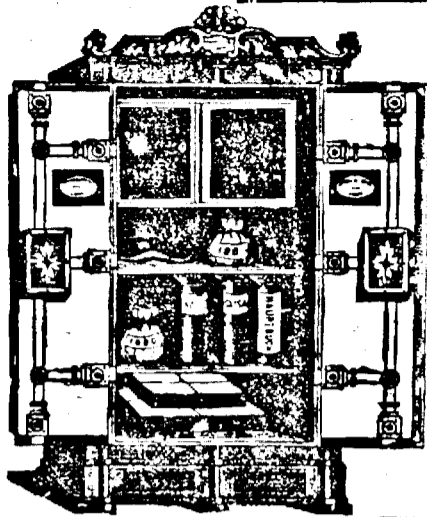
SINGER L. S.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

SINGER L. S.

A os. kir. oestr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy **pénzszekrények** gyári raktára. Készégek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek, **vasbútor** és pénzszekrények gyári raktára. **SINGER L. S.**

aradi kereskedő 1856. óta.

Valódi amerikai **H O W E,** karikahajó **WHEELER & WILSON,** Singer és kézi varrógépek családok, szabók és cipészek részére. Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik. Varrógépekhez szükséges kiegészítők. 581

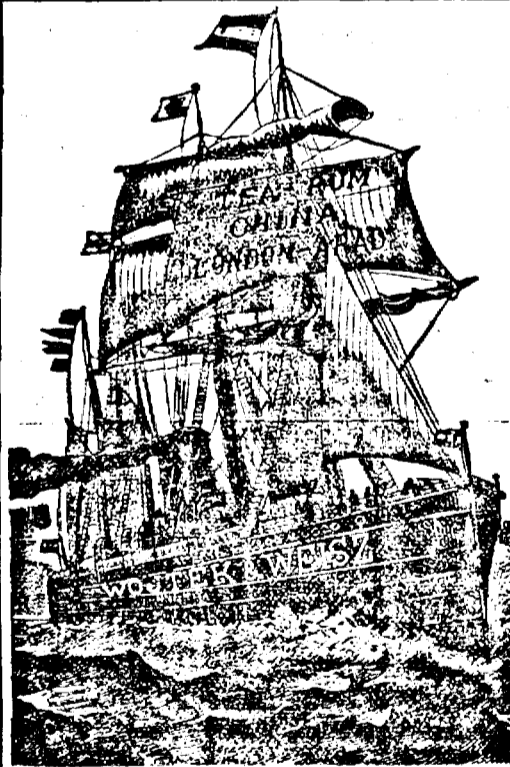

Asonkívül ajánlom **vasbútor** gyári raktáromat nagy választékban.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

TEÁK	frt	kr
Tea valódi Caraván 0 sz.		
kimérve 1 Kilo	24	—
100 gramm	2	70
10 gramm	—	80
eredeti csomag = 1 orosz font	10	—
Tea valódi Caraván 1 sz.		
kimérve 1 Kilo	15	—
100 gramm	1	70
10 gramm	—	20
eredeti csomag = orosz font	6	25
Tea valódi Caraván 4 sz.		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	1	10
100 gramm	—	12
eredeti csomag = orosz font	4	25
Tea valódi Caraván 6 sz.		
kimérve 1 Kilo	8	—
100 gramm	—	90
10 gramm	—	10
eredeti csomag = orosz font	3	50
Tea valódi Caraván 8 sz.		
kimérve 1 Kilo	6	—
100 gramm	—	70
10 gramm	—	08
eredeti csomag = orosz font	2	50
Tea császárkéverék legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	1	10
10 gramm	—	12

TEÁK	frt	kr.
Tea mandarin kéverék legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	8	—
100 gramm	—	90
10 gramm	—	10
Suchong I. rendű		
kimérve 1 Kilo	6	—
100 gramm	—	70
10 gramm	—	08
Suchong II. rendű		
kimérve 1 Kilo	5	—
100 gramm	—	55
10 gramm	—	08
Pecking Cenge legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
100 gramm	—	10
10 gramm	—	12
Pecco virág legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	12	—
100 gramm	—	35
10 gramm	—	15
töredék finom szitált		
kimérve 1 Kilo	4	—
100 gramm	—	45
10 gramm	—	05

RUMOK	frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai legfinomabb		
nagy üveg (7/10) Lit.	3	—
közép üveg (3/10) Lit.	1	50
kicsiny üveg (0.15) Lit.	—	50
Liter	4	—
eredeti Jamaicai finom		
nagy üveg 0.7 Lit.	2	—
közép üveg 0.35 Lit.	1	—

RUMOK	frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai finom		
kis üveg 0.15 Lit.	—	40
Liter	3	—
Jamaicai I. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	50
közép üveg 0.35 Lit.	—	73
kis üveg 0.35 Lit.	—	30
Liter	2	—

RUMOK	frt	kr.
Rum Jamaicai II. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	—
közép üveg 0.35	—	50
kis üveg 5.15	—	20
Liter	1	20
Hungaria		
nagy üveg 1 Liter	1	—
kis üveg fél Liter	—	5

Aradi első takarékpénztár.

Zalogosztály.

Árverési hirdetés.

F. é. december hó 18-án d. e. 9 órakor a fentebbi helyiségben 1894 évi szept. hó végeig lejárt **ékszer, arany és ezüst tárgyak** az alapszabályok 64. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek azonnali lefizetés mellett elárvereztetnek, mely árveréshez a venni szándékozók tisztelettel meghívotnak.

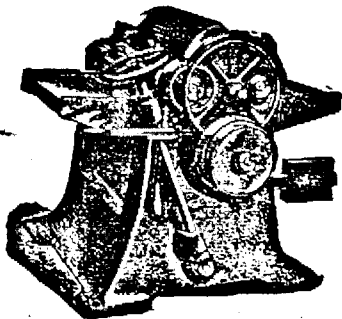
Kelt Aradon, 1894. évi nov. 30-án.

Az igazgatóság.

Német amerikai gépgyár.

Kirchner Ernő és Társa Leipzig-Sellerhausen.

Fióküzlet és gépraktár: Budapesten, VI. kerület, gyár utca 35. szám.

Kizárólagos különlegesség: fűrészelő- és famunkáló gépek. Felajánlja fűrésztelepeknek, épület- és butorasztalosoknak parkett-gyáraknak, kocsigyáraknak stb. Elismert legjobb s minden világkiállításán az első ér-

mekkel kitüntetett keretes, hasító és vízszintes fűrészeit, gyalulógépeit, szalag és körfűrészeit, marógépeit, esztergapadjait, parkettgépeit stb., valamint kézhajtású gépeit is.

Referenciák: az első budapesti és vidéki gyárak. Egyedül Magyarországon 1000-nél több gép van üzemben. Szakértői felvilágosításokért, katalógusokért, valamint ajánlatokért szíveskedjék fordulni 877. 5—8.

Kirchner Ernő és Társa budapesti fióküzletéhez VI., gyár-utca 35. sz.

Egy a jegyzői teendőkben jártas nőtlen

jegyzősegéd

hasonló minőségben alkalmazást keres. Az illető a magyar nyelven kívül bírja a német és román nyelvet is. Megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnek intézteni.

Téli áruk!

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a színházépületben, a 13 vértanu szobor
átellenében van. 586 9—9

Iskolai táskák potom árért.

**Alkalmi ajándékok
hihetetlen olcsó áron.**

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekokcsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb. 813.

olcsóbban mint bárhol.

Felső-körösi ármentesítő- és belvizesabályozó társulat.

MEGHIVÁS.

Borosjenő, Bokszeg, Csermő, Gurba, Repszeg és Sikula községek érdekeltségét
a felső-körösi ármentesítő- és belvizesabályozó társulat
alakuló közgyűlésére, — mely

Aradon, 1894. évi decz. hó 23-án
délelőtt 11 és fél órakor

az „**Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak**“ gyűléstermében
(Fő-út 51. szám, II. emelet) fog megtartatni, — van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Tárgy:

1. Az alakulás kimondása.
2. Elnök választás.
3. Alapszabályok alkotása.
4. Választmányi tagok és tisztikar megválasztása.
5. A műszaki terv, munkák sorozata és a végrehajtási határidő fellet intézkedés.
6. Esetleges indítványok.

Kelt Apateleken, 1894. évi december hó 6-án.

Az érdekeltség megbízásából:

Solymosy Lajos.

Boros Beni.

Vásárhelyi Béla.

1068/94. g. sz.

Árlejtési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vásártéri honvédhuszár laktanya folyosójának cementlapokkal való burkolása, az árnyékszéknek cementöntvényével való ellátása, valamint az ugyanott levő nagy istállóban s a beteglőistállóban cement vakolatnak készítése iránt f. é. december hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 744 frt 10 kr.

Bánompénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli- és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi december hó 3-án tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,

aljegyző.

21877/1894.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az 1894., 1895. és 1896. évekre megállapított dohánybevéltési árakat és az osztályozási szabályokat tartalmazó részletes hirdetés a városház kapuján kifüggesztve bármikor megtekinthető.

Arad, 1894. október 27.

A városi tanács.

2070/1894. pm.

Pályázati hirdetés.

Arad sz. kir. város közönségénél 700 frt évi tisztí fizetéssel kapcsolatos két rendőr segédtségi állás kinevezés utján betöltendő lévén, azokat, akik ezen állásokra pályázni kívánnak s az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ban előirt minősítéssel bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket folyó hó 20-ig hivatalomhoz benyújtsák.

Arad, 1894. december 6.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

Sürgöny!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy az ünnepek alkalmával és az egész téli időnyen át

Özv. Antonovitsné

halkereskedésében

Damjanich-utca 5. sz. a. naponta különféle **marosi, dunai és tiszai halak** friss minőségben, mérsékelt árak mellett kaphatók.

Kiváló tisztelettel:

Özv. Antonovitsné

Damjanich-u. 5.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

16574/1894. sz.

Felhívás.

Arról győződtem meg, hogy a kereskedők nagyobb része üzletük előtt a gyalog és kocsit közötti utcaterületre különféle üzleti árukat, üres ládákat helyeznek el.

Miután a fennebb érintett terület a város tulajdona s kocsis és gyalog közlekedésre van szánva, annak magánosok által leendő elfoglalása már azért sem tűrhető — de különben is az árukirakás haladó városunknak zsidó kinézet kölcsönöz.

Ennélfogva felhívom az érdekelteket, hogy a gyalog és kocsit közötti utcaterületre többé semmiféle tárgyakat ki ne rakassanak, mivel ellenesetben a legszigorubb büntetés fog alkalmazásba vétetui.

Aradon, 1894. november 28.

Főkapitány ur helyett

Nyáry Béla

alkapitány.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

 Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debreczen.
Ujvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szófia.
Becskepek.

Pancsova.
Belgrád.
Szerajevo.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

ezikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

